

Postmottaket

Fra: t-bergs [t-bergs@online.no]
Sendt: 10. desember 2003 23:42
Til: Postmottaket
Emne: HØRINGSUTTALELSE SAKNR. 2003 02997

Oppfølgingsflagg: Følg opp
Status for flagg: Flagget

H%F8ring om
tilskudd til bratt...

AVSENDER :

NORSKE TAUBANELAG
TORE BERGSTØL
3629 NORE

2003	2997	188
LUSAS/BS		
TIN	486	

Til: LD ved e-post: postmottak@ld.dep.no

Saksnr: 2003 02997

HØRING PÅ UTKAST TIL FORSKRIFT OM TILSKUDD TIL SPESIELLE MILJØTILTAK I LANDBRUKET OG FORSKRIFT OM TILSKUDD TIL NÆRINGS- OG MILJØTILTAK I SKOGBRUKET.

NORSKE TAUBANELAG vil med dette komme med noen innspill til denne høringen.

Først litt om hvem NORSKE TAUBANELAG er:

Vi er en interesseorganisasjon for aktive taubanemannskaper/taubanelag i Norge. Norske Taubanelag ble stiftet 15.01.1994. Vi fikk økonomisk støtte bl.a. fra LD til oppstart av organisasjonen, og til felles markedsføringstiltak av taubane som miljøvennlig driftsform i skogbruket. Vi har siden oppstarten hatt varierende medlemstall, men de fleste større taubanelag er medlemmer, og mange av de små lagene også. Vi arrangerer bl.a. årlig taubanesamlinger for medlemmer og andre interesserte, hvor fokus i alle år har vært på miljø og tilpasning til Levende Skog standarder i avviklingen (sertifiseringskriteriene).

Sammen med forskningsmiljøet på Ås, miljøvern avdelingen hos FMLA, Nord-Trøndelag (prosjekt om miljøvennlig driftsform i bratt terreng), og Norske produsenter av utstyr har vi bidratt til at denne driftsformen er utviklet til en miljøvennlig, effektiv og sikker arbeidsplass. Men mekaniseringsprosessen går sakte i det bratte terrenget, slik at dette fortsatt i stor grad er en manuell arbeidsplass. Derfor har ikke taubanedriftene i samme grad som helmekaniserte drifter kunne presse prisene nedover i takt med synkende tømmerverdi. Således er fortjenestemarginene for skogeierne langt mindre på tømmer fra taubaneterreng enn på tømmer fra lettere terreng..

Når nå forslaget til ny forskrift foreligger til høring har vi noen kommentarer, vesentlig til § 5-1:

GENERELT :

I utgangspunktet mener vi den ordningen som har vært frem til nå og som har fungert i svært mange år har vært så bra at den ikke bør forandres.

Men forslaget om å overføre styringen av tilskuddsordningene til kommunene kan også fungere tilfredsstillende, dersom kommunene samarbeider tett med skognæringen til beste for alle parter, og at kommunene gis frihet til å disponere midlene lokalt slik kommunene selv finner det fornuftig for å styrke sitt eget næringsgrunnlag og forvalte sine egne naturressurser til beste for alle. Pengene som overføres til skogtiltak i kommunene må "øremerkes", slik at de virkelig kommer næringen til gode, og ikke at det blir slik at kommuneøkonomien i hver enkelt kommune avgjør fra år til år om skognæringen skal få støtte. Dette er vel penger som er avsatt i Landbruksforhandlingene, og som er bondens penger i utgangspunktet.

Kommunene må heretter sette opp budsjett året før for søknad om midler til FMLA. Det krever god planlegging på forhånd. Og når vi vet at det er mange faktorer som spiller inn når/om en skogeier skal sette i gang skogsdrift, ungskogpleie, veibygging, eller annet arbeid i skogen sin, (tømmerpris, snøforhold, tele i bakken, vindfall/kalamiteter, lauvoppslag, avsetningsmuligheter, tilgjengelig arbeidskraft med mer), er det svært viktig at kommunene står relativt fritt til å forvalte tilskuddsmidlene gjennom året dersom uforutsette utfordringer skulle dukke opp.

KAPITTEL 5 : Tilskudd til andre tiltak i skogbruket.

Her foreslås å fjerne ordningen med tilskudd til taubanedrift , men innføre (i noen fylker opprettholde) tilskudd til drift med hest.

Dette setter oss 50 – 60 år tilbake. Vi mener det er meningsløst å legge føringer for kommunenes prioriteringer på denne måten.

Fordi:

1. Dette føles som om regjeringen har gitt etter for fanatiske miljøgrupperinger i samfunnet, uten å tenke gjennom konsekvensene. Gjennom mediene har vi de senere årene sett at grupper som Natur og Ungdom, medlemmer fra Naturnvernforbundet lokalt/sentralt, Siste Sjanse og flere har tatt i bruk sterke virkemidler for nærmest å totalfredede skog i vanskelig terreng, selv om fagfolk innen biologi, zoologi og skogbruk generelt (bl.a. MIS-registreringer) ikke har funnet slike verdier av biologisk mangfold at de har sett det som verdifullt nok til å frede, med dertil erstatning til grunneier. Da har de nevnte grupperinger sett det som formålstjenlig å kjempe mot at staten bevilger tilskudd til drift av tømmer i bratt og vanskelig terreng, i den tro at da stopper det av seg selv. I den sammenheng er det viktig å påpeke at denne tilskuddsordningen tross alt har eksistert i 25 år nettopp fordi stortingspolitikkerne har sett det som samfunnsviktig å høste denne fornybare ressursen.
2. En av begrunnelsene for å yte tilskudd har nettopp vært at derved kan man også stille krav til utførelse, for å være berettiget. Dette har utvilsomt vært en medvirkende årsak til at mer miljøvennlig drift i bratt terreng kom så fort på 90-tallet. Konsekvensen ved å ta bort tilskuddet er at entreprenørene er tilbake til den tiden de gravde stikkveger på kryss og tvers i de bratte liene, og hentet tømmeret med hjulgående kjøretøyer.
3. Det er en årlig tilvekst i dette terrenget på ca 2,5 mill. m³/år. Og hvor mange hester må til for å ta ut dette tømmeret ? Det sier seg selv at det vil føre til at en stor fornybar ressurs ikke blir utnyttet, men råtner. Hvilken ressursforvaltning er det? En undersøkelse NIOS presenterte våren 2001 viste at indre dalstrøk østafjells, der mye av det bratte terrenget og hogstmodne skogen er, var den eneste regionen i Norge det ikke ble avvirket nok gran. Taubane er ofte den eneste og mest miljøvennlige driftsformen her.
4. Norske Taubanelag har ingen motforestillinger mot at det gis anledning til å støtte tømmerdrift med hest. Hestendrift av tømmer er et flott miljøelement i norsk skogbruk og en tradisjon det er viktig å føre videre. Mange mennesker opplever årlig tømmerdrift med Blakken, og synes det er flott og interessant å se på. Dette er en viktig PR-faktor for skogbruket noen steder. Men i det store og hele vil dette aldri under dagens økonomiske forhold medføre store tømmerkvanta som vil bety noe som tømmerforsyning til våre sagbruk/masseindustri.
5. Mange sagbruk i innlandet er helt avhengig av å få tømmer fra det bratte terrenget for å opprettholde driften. Lang transport gjør at det ikke er noe alternativ å hente tømmer fra andre områder innenlands, eller importere dyrt tømmer fra øst (jfr. uttalelser bl.a. fra sagbruk i Oppland og Sør-Trøndelag). Mange arbeidsplasser står i fare. Vi opplever i disse dager at store sagbruk sier opp folk pga tømmermangel, med de uheldige ringvirkningene

dette får i lokalsamfunnet. Slik sett burde staten gå inn med stimulerende tiltak, for eksempel med mer støtte til bratt terreng i stedet for forslag om å ta det helt bort. Dette er særs dårlig distriktspolitik.

6. Vi har de siste 10-20 årene hatt flere store stormfellingene over hele landet (og for noen få dager siden i Nordland igjen). Taubane har vist seg å være en av de sikreste og mest miljøvennlige driftsformene ved uttak av dette tømmeret. Mange av taubanelagene har deltatt i dette oppryddingsarbeidet og sitter med stor kompetanse om dette. Beredskap ved slike katastrofer må tas vare på.
7. Det bør jo være et mål at tømmeret skal bli verdsatt så høyt at det i framtiden kan drives tømmer uten tilskudd også i det bratte terrenget. Men inntil tømmerprisen kommer på et slik nivå må tilskuddsordningen beholdes. Det er i dag ikke mulig å drive med overskudd uten tilskudd. Hvis tilskuddsordningen fjernes og taubanelagene tvunget til å gi opp, vil all kompetanse på dette spesialfeltet bli borte, og det vil ta lang tid å bygge det opp igjen. Kunnskapen erverves over tid, og kan ikke læres på korte kurs. Derfor er det viktig at vi har "tradisjonsbærere" og kontinuitet også på dette fagfeltet som kan formidle kunnskapen videre. Vi må huske at siden tidlig på 50-tallet har Norge vært et ledende taubaneland på den driftstekniske siden, og fagfolk herifra har reist verden rundt å lære opp folk. Det vil nesten være en fallitterklæring for norsk skogbruk å slå i hjel den siste taubanekunnskap!
8. Produsenter av norsk taubaneutstyr, som har vist seg å være av det beste i verden, vil ikke kunne utvikle dette videre og kompetansen blir også her borte. Det har det siste året vært i gang et forsøk, med støtte fra blant andre LD, for å prøve ut mekanisert hogst i bratt terreng i kombinasjon med taubane. Dette ser ut til å bli et skritt i riktig retning for å drive tømmer på en miljøvennlig og sikker måte i det bratte terrenget, men her står mye forskning og prøving igjen. Dette må det gis mulighet for.
9. Når det gjelder taubane og miljøvennlig driftsform har vi registrert at Naturvernforbundet (distriktsnyheter i Sogn og Fjordane 06.11.03) har gått ut og sagt at taubane skal prioriteres framfor graving av veier. Det er svært positivt at flere er opptatt av at skogen skal drives på en mest mulig miljøvennlig måte. Ved å beholde kompetansen og utvikle driftsformen videre vil dette være mulig.
10. I andre sammenlignbare skogland blir taubaner flere steder påbudt på flattere terreng med bæresvak mark, av miljøhensyn. Dette har man ikke prioritere i Norge, så lenge kjøreskader aksepteres så er lastetraktoren den mest lønnsomme. Men vi har i Norge gjort forsøk med vinsjing på flatt terreng, og med store prestasjoner. Vi mener denne metoden burde det vært arbeidet/forsket videre med.
11. I høst var en gruppe taubaneeksperter på studietur til Østerrike, og representanter fra Norske Taubanelag var invitert med på turen (seminaret AUSTRO 2003 og maskinutstillingen AUSTROFOMA 2003). Dette er et spesialopplegg for skogsdrift i bratt terreng, og utstillingen var besøkt av ca. 11.000 mennesker. Kort fortalt sitter gruppen igjen med det inntrykket at skogen i bratt terreng i de ulike land i hele Europa skal drives, det snakkes ikke om fredning. Alle vet at skogen i bratt terreng før eller siden vil blåse ned/ramle om kull av alder og kalamiteter. Vindfall med rotvelter er den største faren for erosjonsproblemer og ras. Den beste beskyttelse er stedstilpasset, aktivt skogbruk, alt fra svake tynninger til langt på vei snaufletehogst. Alle taubaneprodusentene vi snakket med på utstillingen så veldig lyst på salget av taubaner både nå og i framtiden, fordi mer og mer skog ble "tvunget" over på taubaner (miljøhensyn, bæresvak mark, gammeskog i bratt terreng osv). Da virker det merkelig at vi på en måte skal lage rammebetingelser som gjør at vi antakelig helt mister kompetanse på dette området.
12. Skogeierne som gjennom generasjoner har plantet og stelt skog i bratt terreng, med støtte fra staten (for eksempel på store deler av Vestlandet), må vel føle dette som nå er i ferd med å skje som totalt meningsløst. Under taubanesamlingen i Møre og Romsdal i aug. i år

sa leder av miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen i Molde i sitt foredrag at den plantede skogen i vanskelig terreng måtte drives av profesjonelle taubanelag med stor fagkunnskap. **Hvordan** man skulle drive den var et diskusjonstema, og **hvordan** ny skog skulle etableres var også et diskusjonstema, men ikke **om** den skulle drives.

Norske Taubanelag føler seg ikke kompetent til å diskutere hele den nye forskriften, men etter som vi hører fra kommuner vi har snakket med, så er de for så vidt veldig fornøyd med Landbruk Plus og den satsingen som dette innebærer, og at kommunene skal få større lokal bestemmelse over midlene. Det alle vi har snakket med reagerer negativ på, er bindende føringer fra staten, som det vi har diskutert ovenfor. Skal man først la kommunene få frihet, må man også vise dem den hele og fulle tillit. Vi har den tilliten at dersom "forbudet" mot å yte tilskudd til tømmerdrift med taubaner oppheves/tas bort, så vil kommunene håndtere dette på en fornuftig måte til beste for samfunnet. Norske Taubanelag stiller gjerne sin kunnskap til disposisjon for å få til enkle, forståelige og håndterbare ordninger til beste for skogeierne og skogbruket som næring.

For Norske Taubanelag

Tore Bergstøl
Leder

Adresse: Straumen, 3629 Nore